

Zedeprenten (1921), Het rosse leven en sterven van de Zandstraat (1917, onlangs herdrukt), kunnen ons helpen. Zo ook 'De groei van de grote werkstad' door P. J. en W. H. Bouman (1952) – een studie over Rotterdam.

De eerste kinderzitting te Rotterdam werd op zaterdag 4 november 1922 gehouden. Voor zover na te gaan uit de in het archief van de rechtbank aanwezige stukken werden toen vier strafzaken behandeld door mr. De Bie. Het betrof zaken, waarvoor nu de politie zich nauwelijks zou interesseren of die, zo er al proces-verbaal zou zijn opgemaakt, door de officier van Justitie zouden zijn geseponeerd. De verdachten waren allen jongens. Zij hadden zich aan diefstal schuldig gemaakt. No. 1 was een 16-jarige knaap, recidivist (want hij had twee jaar geleden al een vonnis wegens diefstal gehad), die op Koninginnedag te veel bier gedronken had en in het café uit de zak van de kastelein toen een portefeuille met f 11,— had weggenomen.

No. 2, een jongen van 12 jaar, had met twee jongere broertjes bij burens, die afwezig waren, de gasmuntmeter opengebroken en daaruit f 5,— gepikt. No. 3, 15 jaar oud, had op de voetbalclub uit de jaszak van een medelid f 5,— gestolen en no. 4, 12 jaar oud, had van een melkkar tien eieren gestolen en deze aan een buurvrouw voor 20 cent verkocht. De opbrengst werd versnoept!

Het waren allen jongens uit grote gezinnen met zeven à acht kinderen, die in benarde omstandigheden leefden en woonden. Eén gezin met acht kinderen in een éénkamerwoning in de oude binnenstad, waarvoor f 1,70 huur per week moest worden betaald. Weekloon van vader f 25,—.

De sancties, die de kinderrechtter toen kon toepassen, waren te verdelen in drie categorieën: *niets doen* of alleen berispen en de opvoeding verder overlaten aan de ouders; *straffen*: geldboete of tuchtschoolstraf tot maximaal een jaar of een zgn. *dwangopvoeding*: terbeschikkingstelling van de Regering genaamd. Dit betekent, dat de Regering, in casu de minister van Justitie, de verantwoording voor de opvoeding van de ouders overneemt voor onbepaalde tijd, met de meerderjarigheidsgrens tot limiet en de veroordeelde plaatst ter opvoeding in een Rijksgesticht of toevertrouwt aan een particuliere instelling. Deze laatste maatregel, hoewel in naam geen straf maar een pedagogische maatregel, was (en is) het meest gevreesd vanwege de onbepaalde duur en de uithuisplaatsing. Op die